

Język jako system znaków. Wielokodowość w komunikacji międzyludzkiej. Współdziałanie słowa i obrazu

Znak jest to element rzeczywistości wskazujący na coś innego poza sobą. Znaki dzielimy na:

- naturalne (symptomy, oznaki), np. rumieniec - oznaka wstydu
- umowne (konwencjonalne), np. znaki drogowe.

Uporządkowany system znaków konwencjonalnych nazywamy kodem. Język - najdoskonalszy sposób porozumiewania się - jest takim kodem. Jednak w procesie komunikowania się, oprócz znaków językowych, werbalnych (dźwięki mowy i graficzne znaki pisma), współistnieją inne kody i inne systemy znaków. Są to np.:

- kod ikoniczny (obrazowy) -- piktogramy, zapis nutowy, kod kreskowy, ilustracje
- muzyka (hejnał, hymn)

Szczególnym rodzajem kodu, wyodrębnionym przy badaniach nad prasą, jest kod edytorski czyli układ rozmaitych elementów na kolumnie gazety (np. stałe miejsce i układ kolumny felietonu w konkretnej gazecie).

Właśnie prasa jest dobrym przykładem przekazu wielokodowego, współdziałania słowa i obrazu.

Inne przykłady:

- komiksy, plakaty, reklamy, żart rysunkowy (np. Mleczki, Mrożka) - słowo i obraz,
- teledysk, reklama telewizyjna, film – słowo, obraz, dźwięk,
- wiersze barokowe o tematyce biesiadnej przypominające kształtem kielich lub stół – słowo i obraz (grafika),
- wiersze futurystów o łamanej, "schodkowej" budowie, np. Majakowskiego czy wiersz Młodożeńca – „XX wiek”, w którym poeta graficznie eksponuje wyrazy odnoszące się do osiągnięć techniki ,będących symbolami nowoczesności - KINEMATOGRAF, GRAMOPATHEFON, AREOPLAN – słowo i grafika.